

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 39/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. februára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. D. K., bytom P., zastúpenej advokátom JUDr. J. L., P., ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 114/99, za účasti Okresného súdu Bratislava I, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. D. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2006 doručená sťažnosť JUDr. D. K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 114/99.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 20. septembra 1999 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľky zo 17. septembra 1999 na vydanie platobného rozkazu spolu s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia proti odporcovi C., spol. s r. o., B.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného takto podrobne opísala chronológiu úkonov okresného súdu, ako aj jej úkonov v predmetnom konaní:

„Súd návrh na vydanie predbežného opatrenia dňa 9. 11. 1999 zamietol.

Súdny poplatok z návrhu bol sťažovateľkou na výzvu súdu uhradený dňa 22. 11. 1999.

Sťažovateľka listom zo dňa 28. 4. 2000 požiadala láskavo súd o vydanie platobného rozkazu, prípadne vytýčenie skorého termínu pojednávania.

Platobný rozkaz bol vydaný pod sp. zn. 22 C 114/99 zo dňa 19. 4. 2000. Sťažovateľka platobný rozkaz obdržala 2. 5. 2000.

Dňa 29. 5. 2000 bol sťažovateľke doručený odpor proti platobnému rozkazu zo strany odporcu.

Dňa 2. 6. 2000 bolo súdu zaslané k odporu sťažovateľkou vyjadrenie.

Dňa 13. 10. 2000 sťažovateľka k sp. zn. 22 C 114/99 žiadala súd o vytýčenie skorého termínu pojednávania z dôvodu uplynutia značnej doby.

Prvé pojednávanie vo veci bolo určené na deň 14. 6. 2001.

Na pojednávaní sťažovateľku zastúpil substitút z Advokátskej kancelárie B.

Pojednávanie bolo odročené na 18. 9. 2001.

Ďalšie pojednávame vo veci bolo odročené na 6. 11. 2001, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu vypočutia sťažovateľky dožiadaným súdom.

Dňa 29. 7. 2002 sťažovateľka písala predsedovi Okresného súdu Bratislava I, aby boli odstránené prieťahy v konaní a vo veci sa riadne pokračovalo, okrem tejto veci poukazovala aj na konania 22 C 113/99 a 22 C 115/99.

Listom zo dňa 11. 11. 2002 sp. zn. Spr 3401/2002 podpredseda Okresného súdu Bratislava I oznámil, že v konaniach sa nepokračovalo z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne na materskú dovolenku. Vo veci mala konať zákonná sudkyňa JUDr. V.

Listom zo dňa 12. 5. 2003 mi podpredsedníčka Okresného súdu Bratislava I oznámila, že vec bude pridelená JUDr. L. P. od 22. 4. 2003.

Dožiadaný súd ma vo veci predvolal na deň 9. 6. 2003. Medzitým uplynula doba 1,5 roka.

Po vrátení spisu na Okresný súd Bratislava I bolo nariadené pojednávanie na deň 17. 9. 2003. Dňa 17. 9. 2003 bolo vo veci rozhodnuté. Rozsudok bol sťažovateľke doručený 30. 10. 2003.

Dňa 28. 11. 2003 podala sťažovateľka odvolanie proti rozsudku.

Krajský súd vo veci vytýčil termín pojednávania na deň 2. 6. 2004, kde meritórne rozhodol tak, že zrušil a vrátil vec na nové konanie I. stupňovému súdu. Rozhodnutie bolo sťažovateľke doručené 24. 11. 2004.

Dňa 4. 10. 2004 sa sťažovateľka, ako aj jej právny zástupca ospravedlnili z pojednávania, pričom súhlasili, aby súd konal v ich neprítomnosti.

Zároveň sťažovateľka na základe intencií Krajského súdu Bratislava navrhla vypočúť dožiadaným súdom pracovníčku C., P.

Táto bola vypočutá dňa 17. 1. 2005.

Okresný súd Bratislava I vytýčil po vrátení spisu pojednávanie na deň 9. 3. 2005, ktoré bolo odročené na deň 9. 5. 2005. Toto pojednávanie bolo odročené na 14. 9. 2005 a následne na 9. 11. 2005, kedy sa sťažovateľka ospravedlnila a súhlasila, aby sa pojednávanie viedlo v jej neprítomnosti. Na tomto pojednávaní súd meritórne rozhodol.

Vo veci bolo podané odvolanie dňa 19. 12. 2005 čo do trov konania.“

Sťažovateľka sa zmieňuje aj o tom, že na priebeh napadnutého konania viackrát upozorňovala a písomne urgovala, aby sa v jej právnej veci konalo plynulejšie. K sťažnosti pripojila aj kópie viacerých urgencií adresovaných okresnému súdu.

V spojitosti so zdĺhavým priebehom konania poukazuje sťažovateľka na to, že sa v dôsledku toho predlžuje jej stav právnej neistoty do tej miery, že „sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym a ohrozuje ju vo svojej podstate“, a zároveň upriamuje pozornosť na to, že „Takýto stav právnej neistoty zapríčinil aj to, že odporkyňa v konaní trikrát previedla svoj obchodný podiel na inú spoločnosť“.

Na základe vyššie uvedených tvrdení sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo JUDr. D. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu v Bratislave I v konaní vedenom pod sp. zn.: 22 C 114/99 porušené bolo.

2. JUDr. D. K. priznáva finančné zadostučinenie 50.000,- Sk, ktoré jej je Okresný súd v Bratislave I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. JUDr. D. K. priznáva náhradu trov konania 5.788,- Sk, ktoré je Okresný súd v Bratislave I povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. J. L., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Ústavný súd zistil, že okresný súd rozhodol v právnej veci sťažovateľky rozsudkom č. k. 22 C 114/99-83 z 9. novembra 2005 tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke 18 271 Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 17,6 % ročne od 11. júla 1999 až do zaplatenia, ako aj 768 Sk z titulu náhrady trov konania, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Opravným uznesením č. k. 22 C 114/99-83 z 28. decembra 2005 okresný súd opravil záhlavie rozsudku v časti označenia odporcu. Rozsudok okresného súdu okrem výroku o trovách konania, ako aj opravné uznesenie nadobudli právoplatnosť 31. januára 2006.

Sťažovateľka 19. decembra 2005 podala odvolanie proti označenému rozsudku okresného súdu, čo sa týka výroku o náhrade trov konania.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma,

či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 114/99.

Ako už bolo uvedené, z obsahu sťažnosti, z listinných dôkazov k nej pripojených a zistení ústavného súdu vyplýva, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 22 C 114/99 bolo vo veci samej skončené rozsudkom uvedenej spisovej značky z 9. novembra 2005, ktorý nadobudol právoplatnosť (okrem výroku o trovách) 31. januára 2006.

Sťažnosť sťažovateľky z 27. januára 2006 bola doručená ústavnému súdu 8. februára 2006 a na poštovú prepravu bola odovzdaná 6. februára 2006.

O odvolaní sťažovateľky z 19. decembra 2005, čo sa týka výroku o náhrade trov konania, ešte nebolo rozhodnuté.

Podľa svojej ustálenej judikatúry (m. m. II. ÚS 32/00, III. ÚS 116/01, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, III. ÚS 109/03, IV. ÚS 168/04) poskytuje ústavný súd ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistí, že konanie, v ktorom sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo právoplatne skončené ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a teda k porušovaniu označeného základného práva už nedochádza, sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom

práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza fyzická osoba alebo právnická osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím (I. ÚS 167/03).

Vzhľadom na nadobudnutie právoplatnosti meritórneho rozhodnutia ešte pred podaním s'ťažnosti ústavnému súdu prichádzalo v danom prípade v rámci jej predbežného prerokovania do úvahy iba posúdenie možnosti jej prijatia na ďalšie konanie v časti týkajúcej sa rozhodovania okresného súdu o trovách konania.

Ťažiskovým pojmom a komponentom tohto základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je to, že jeho ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka, v jeho záležitosti.

Aj keď už ústavný súd vyslovil, že „Aj na súdne konanie v časti týkajúcej sa iba náhrady trov súdneho konania sa vzťahuje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (III. ÚS 145/02), dospel v okolnostiach prípadu k záveru, že vzhľadom na krátkosť časového obdobia, ktoré uplynulo od rozhodnutia okresného súdu o náhrade trov konania (9. novembra 2005) do predbežného prerokovania s'ťažnosti ústavným súdom, nemohlo dôjsť v konaní týkajúcom sa náhrady trov súdneho konania ku zbytočným priet'ahom, a tým ani k porušeniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vychádzal pritom z obsahu s'ťažnosti, z ktorého vyvodil, že ňou s'ťažovateľka namieta porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred okresným súdom, predmetom ktorého bolo rozhodovanie o jej uplatnenom nároku na zaplatenie peňažnej sumy.

Vecou samou v konaní pred okresným súdom, v ktorom podľa s'ťažovateľky došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, teda nebolo rozhodovanie o náhrade trov konania. Vzhľadom na odstránenie stavu právnej neistoty s'ťažovateľky právoplatným skončením predmetného konania vo veci samej v čase podania s'ťažnosti už k porušovaniu jej označeného základného práva nedochádzalo.

V súvislosti s tým poukazuje ústavný súd na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej je jedným zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 61/03).

Vzhľadom na to, že sťažovateľka sa domáhala aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia, ústavný súd poznamenáva, že jeho fakultatívna právomoc priznať v prípade, že vyhovie sťažnosti, tomu, koho práva boli porušené, aj peňažnú satisfakciu podľa čl. 127 ods. 3 ústavy, v žiadnom rozsahu a nijakým spôsobom nemodifikuje účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje v konaní o namietanom porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. V nadväznosti na to je tiež potrebné zdôrazniť, že nárok na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia nemožno ponímať ako nejaký samostatný nárok na prípadné odškodnenie za zistené prietahy v konaní príslušného štátneho orgánu, keďže tento nárok má len akcesorickú povahu. Ústavný súd už v spojitosti s tým vyslovil, že „satisfakčný potenciál rozhodnutia ústavného súdu nie je autonómny prvkom ním poskytovanej ochrany ani akýmsi paralelným titulom pre domáhanie sa tejto ochrany. Takýmto titulom je len výlučne potreba chrániť konkrétne základné právo sťažovateľa a prostredníctvom tohto práva aj princíp právnej istoty. Inými slovami, meritórne konanie o námietke porušenia práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je účelné a v zásade prípustné v prípade, že takýmto konaním by ústavný súd bol spôsobilý odstrániť stav právnej neistoty vyvolaný zbytočnými prietahmi. V prípade, že sťažovateľke už bolo doručené právoplatné rozhodnutie daného štátneho orgánu, takáto možnosť zo zrejmých dôvodov neexistuje“ (I. ÚS 235/03, IV. ÚS 168/04).

Keďže uvedené skutočnosti s poukazom na zmysel a účel ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy vylučovali ďalšie konanie ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľky, ústavný súd ju

už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá, ústavný súd už o jej žiadosti o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nerozhodol, pretože jeho poskytnutie je podľa čl. 127 ods. 3 ústavy viazané na vyhovenie sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. februára 2006